

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Erdős György Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Erdős György ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve **(címe)** I. rendű, II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű és III.rendű felperes neve **(címe)** III. rendű felpereseknek - dr. Papp Katalin ügyvéd (fél címe) által képviselt alperes neve **(címe)** alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Bebesi Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Bebesi István ügyvéd) által képviselt alperesi beavatkozó neve **(címe)** az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Budapest Környéki Törvényszék 2019. május 21. napján kelt 21.P.20.964/2015/61. számú ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 63. sorszám alatt, az alperes részéről 62. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben, a következők szerint megváltoztatja:

- az I. rendű felperest megillető sérelemdíj összegét 3.000.000 (Hárommillió) forintra, a II. rendű felperest megillető sérelemdíj összegét 1.800.000 (Egymillió-nyolcszázezer) forintra, a III. rendű felperest megillető sérelemdíj összegét 1.000.000 (Egymillió) forintra felemeli;
- az alperest az I. rendű felperes részére 2015. május 1. és 2019. április 30. közötti időszakra lejárt járadék címén 2.055.120 forint megfizetésére kötelező rendelkezés változatlanul hagyása mellett mellőzi a gondozási, illetőleg háztartási kisegítés címén 2015. május 1. napjától megállapított havi járadékösszegek évenkénti változásának a részletezését azzal, hogy az alperes 2019. május 1. napjától minden hónap 10. napjáig köteles megfizetni az I. rendű felperes részére gondozási többletköltség címén a havi 25.710 forint, valamint háztartási kisegítés többletköltsége címén a havi 25.710 forint járadékot;
- az I. és a II. rendű felperest személyenként megillető 100.500 forint vagyoni kártérítés összegét felemeli személyenként 335.000 (Háromszázharmincötezer) forintra azzal, hogy ezen összegek után az alperes 2015. április 15. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat fizetésére is köteles;
- mellőzi a II. rendű felperest az alperes és a beavatkozó részére perköltség, illetőleg az állam javára kereseti illeték és szakértői díj megfizetésére kötelező rendelkezéseket;
- az I. rendű felperes által az alperes részére fizetendő perköltség összegét 40.000 (Negyvenezer) forintra, míg a III. rendű felperes által az alperes részére fizetendő perköltség összegét 50.000 (Ötvenezer) forintra leszállítja;
- az I. rendű felperes szakértői díj fizetési kötelezettségét 58.000 (Ötvennyolcezer) forintra, a III. rendű felperes szakértői díj fizetési kötelezettségét 35.000 (Harmincötezer) forintra leszállítja, míg az alperes szakértői díj fizetési kötelezettségét 115.709 (Száztizenötezer-hétszázkilenc) forintra felemeli,
- az I. rendű felperes kereseti illeték fizetési kötelezettségét 288.700 (Kétszáznyolcvannyolcezer-hétszáz) forintra, a III. rendű felperes kereseti illetékfizetési

kötelezettségét 180.000 (Száznyolcvanezer) forintra leszállítja azzal, hogy az állam által viselt kereseti illeték 557.200 (Ötszázötvenhétezer-kétszáz) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg együttesen az I-III. rendű felperesek részére 130.000 (Százharmincezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

Az I. rendű felperes 160.000 (Százhatvanezer) forint, a III. rendű felperes 80.000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket köteles megfizetni felhívásra az állam javára; a további le nem rótt 461.500 (Négyszázhatvanegyezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes felesége, a II-III. rendű felperesek édesanyja, ... (született: 1945. október 15-én) kiterjedt hasfali sérv operációja céljából 2015. március 24-én került az alperesi kórházba, ahol a műtétet még aznap elvégezték. A következő napon a betegnél fulladásos rosszullét lépett fel, 19 óra 30 perckor áthelyezték az intenzív osztályra. Az éjszaka folyamán gépi lélegeztetésre kapcsolták, majd március 26-án hasi ultrahang (UH) vizsgálatot és laboratóriumi vizsgálatokat végeztek. Az eredmények alapján még aznap ismételt műtétre került sor, melynek során észlelték a vékonybél perforációját; a perforáció okozta hashártyagyulladás és az ennek következtében fellépő fertőzőes vérmérgezés miatt a beteg állapota az adekvát terápia - beleértve az antibiotikum kezelést - ellenére továbbá romlott, ennek visszafordítása érdekében április 13-ig további négy hasi műtétet végeztek. ... 2015. április 14-én - 70. életévében - elhunyt.

Az I. rendű felperes 2005 óta gondozásra szorul, a jobb testfélre kiterjedő bénulás miatt járása súlyosan nehezített, fizikailag nem terhelhető, gépkocsivezetésre képtelen. Gondozását a felesége végezte, és ugyancsak a felesége látta el a háztartási teendőket. A nehezebb fizikai tevékenységek ellátásába alkalmasszerűen a II-III. rendű felperesek is besegítettek. ... halála óta a II. rendű felperesre hárul az I. rendű felperes ellátása, gondozása és szükség szerinti ápolása. Havi rendszerességgel ebben a III. rendű felperes is segítséget nyújt.

Az I-III. rendű felperesek keresetükben sérelemdíj és kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest (52. számú beadvány). Az I. rendű felperes 7.000.000 forint, a II-III. rendű felperesek személyenként 4.000.000 forint sérelemdíj és ezen összegek törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére tartottak igényt.

Az I. rendű felperes 2015. május 1. napjától kezdődően a gondozás és háztartási kisegítés többletköltsége címén járadékra tartott igényt, melynek összegét 2019. február 1. napjától kezdődően havi 58.500-58.500 forintban jelölte meg; a 2.295.000 forint lejárt járadék után 2017. február 1. napjától számított fel késedelmi kamatot. Temetési költség címén 335.000 forint és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A II. rendű felperes a sírkőállítás általa finanszírozott fele részének, azaz 335.000 forintnak a megfizetésére kérte kötelezni az alperest, ezen összeg késedelmi kamatával.

Álláspontjuk szerint az alperes megsértette a tájékoztatási kötelezettségét, mivel nem tájékoztatta a beteget a sérvműtét súlyos szövödményének lehetőségéről. A kezelés nem az elvárható gondosság elvének betartásával zajlott, a szakmai szabályoknak megfelelő ellátás esetén esély lett volna a beteg

gyógyulására.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy nem az elvárható gondosság elvének a betartásával kezelte a beteget, állította, hogy a műtét szövődményeiről részletes tájékoztatást adott.

A beavatkozó az alperes pernyertességét támogatta, és ugyancsak a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek teljes családban éléshez és a magánélethez való személyiségi jogát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 2.500.000 forint, a II. rendű felperesnek 1.200.000 forint, a III. rendű felperesnek 500.000 forint sérelemdíjat ezen összegek 2015. április 15. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatával. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg gondozási járadék címén az I. rendű felperesnek 2015. május 1. napjától kezdődően változó összegű havi járadékot, 2019. január 1. napjától pedig havi 25.710 forintot; háztartási kisegítés címén 2015. május 1. napjától kezdődően változó összegű havi járadékot, 2019. január 1. napjától kezdődően pedig havi 25.710 forintot; továbbá a 2019. április 30. napjáig lejárt 2.055.120 forint lejárt járadékot, ezen összeg 2017. május 1. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatával.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek személyenként 100.500 forint vagyoni kártérítést. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet, és az I. rendű felperest 58.580 forint, a II. rendű felperest 74.300 forint, míg a III. rendű felperest 70.200 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperes részére azzal, hogy az I-III. rendű felperesek személyenként 12.700 forint perköltséget kötelesek megfizetni a beavatkozó részére. Az I. rendű felperest 317.786 forint, a II. rendű felperest 175.796 forint, a III. rendű felperest 182.558 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára, egyúttal megállapította, hogy 348.300 forint illetéket az állam visel. Az I. rendű felperest 64.700 forint, a II. rendű felperest 35.480 forint, a III. rendű felperest 37.568 forint, az alperest 70.961 forint szakértői költség megfizetésére kötelezte az állam javára.

Döntésének jogi indokolása szerint az aggálytalan szakértői vélemény alátámasztotta: ... halálát a sérvműtét általánosan ismert szövődménye, a szeptikus fertőzés okozta. Az alperes azonban késedelmesen ismerte fel a szövődmény kialakulására utaló folyamatot, holott a műtétet követő fulladásos rosszullet már ennek a tünete volt. Az UH vizsgálat és a labor vizsgálatok korábbi elvégzése esetén korábban megkezdődhetett volna az adekvát terápia, és ez esetben 40-70%-os lett volna a beteg gyógyulási esélye. A kezelőorvos rosszul ítélte meg a beteg állapotát, ezzel csökkentve életben maradásának az esélyét. Az alperes által nyújtott ellátás nem felelt meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. § (3) bekezdésében felállított gondossági követelménynek, ezért felelősséggel tartozik a gyógyulási esély csökkentéséért, de nem terheli felelősség a beteg haláláért.

Kifejtette: közeli hozzátartozójuk elvesztése miatt mindhárom felperesnek sérült az egészséges, teljes családban való éléshez fűződő személyiségi joga, és a gyász átélése valamennyiüket megrendítette. Az I. rendű felperesnek az érzelmi veszteségen túl az is személyiségi jogi sérelmet jelentett, hogy kiszolgáltatottabbá vált, mivel elvesztette a mindennapos segítséget nyújtó házastársát. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította a személyiségi jogsértés tényét, a 2:52. § (1) bekezdése alapján pedig sérelemdíjat ítelt meg a felperesek részére. A sérelemdíj mértékének megállapításakor figyelembe vette, hogy a felperesek időskorú hozzátartozójukat veszítették el, aki többféle alapbetegségben szenvedett, és ez csökkentette a gyógyulás esélyét. Az I-III. rendű felpereseket ért sérelem eltérő

súlyosságát értékelve mérlegeléssel állapította meg az őket megillető sérelemdíjat eltérő összegben. A vagyoni kártérítés összegének a megállapításakor abból indult ki, hogy az orvosszakértői vélemény szerint felgyógyulása esetén ... fizikai képességei csökkentek volna, az I. rendű felperest már csak részlegesen tudta volna ellátni. A II-III. rendű felperesek által átvett, kisebb terhelést jelentő tevékenységek közé pl. az orvoshoz kísérés, a napi főzés, a kisebb takarítás és mosogatás, mosás, valamint teregetés tartozik. Ebből következően napi 1-1 óra többletgondozással és háztartási kisegítéssel számolva, a minimálbér alapul vételével állapította meg az I. rendű felperest megillető járadék összegét. A lejárt járadékot középarányos időponttól kezdődően megnövelte a törvényes mértékű késedelmi kamattal [Ptk. 6:48. § (1) bekezdés].

A temetéssel felmerült költségek címén érvényesített kártérítés meghatározásakor abból indult ki, hogy a gyógyulási esély csökkentése folytán az alperes nem köteles megtéríteni a teljes összeget, a megtérítendő összeg mértékét mérlegeléssel 30%-ban határozta meg.

A perköltségeket a pernyertesség-pervesztesség arányában osztotta meg a felek között.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-III. rendű felperesek és az alperes egyaránt fellebbezést jelentettek be.

Az I-III. rendű felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását, és a kártérítés, valamint a sérelemdíj összegének a felemelését kérték. Az I. rendű felperes 5.000.000 forintra, a II. rendű felperes 2.500.000 forintra, a III. rendű felperes 2.000.000 forintra kérte felemelni a részére fizetendő sérelemdíjat. Az I-II. rendű felperesek személyenként 335.000 forintra és ezen összeg 2015. április 15. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatára kérték felemelni a temetési költség címén megítélt kártérítés összegét. Az I. rendű felperes kérte, hogy a 2019. január 1. napjától gondozási és a háztartási kisegítés költsége címén megítélt járadéknak véghatáridő nélküli megfizetésére kötelezze a bíróság az alperest azzal, hogy azt 2019 májusától kezdődően minden hónap 10. napjáig kell megfizetnie. Kérték azt is, hogy a bíróság mellőzze a perköltség fizetési kötelezettségüket, és az alperest kötelezze a perrel felmerült költségeik megfizetésére. Fellebbezésük az elsőfokú bíróság ítéletének az indoklására is kiterjedt akként, hogy az alperes nemcsak a gyógyulási esély elvételeért, hanem a túlélési esély elvesztéséért, illetve a halál bekövetkeztéért tartozik felelősséggel.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az orvosi perekben töretlenül érvényesülő bírói gyakorlatot, miszerint az egészségügyi intézmény kizárólag abban az esetben mentesülhet felróható magatartásának a következményei alól, ha bizonyítja, hogy a kór nem áll okozati összefüggésben az általa nyújtott ellátással. Adott esetben az alperes azzal menthette volna ki magát a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a betegnek nem volt túlélési esélye. Az aggálytalan szakértői vélemény nem tett különbséget a gyógyulási és túlélési esély között, a szakértői véleményben megjelölt 40-70%-os mértékű túlélési esély reális esélynek minősül, így az alperes nem mentesülhet a túlélési esély elvétele miatt fennálló kártérítő felelősség alól. Ezen elv figyelembevételével sem a sérelemdíj, sem a temetési költség összegének a meghatározásakor nem alkalmazható csökkentés. A sérelemdíjat az elszenvedett nem vagyoni sérelmek súlyosságához kell igazítani, míg az alperesnek a temetési költségek 100%-át meg kell térítenie. Hangsúlyozták, hogy módosított keresetük előterjesztésekor a temetési költségekre is késedelmi kamatot számítottak fel. Kifogásolták, hogy az ítéletből kimaradt annak megállapítása, hogy a járadékot véghatáridő megállapítása nélkül kell fizetnie az alperesnek azzal, hogy a folyamatosan fizetendő havi járadékot minden hónap 10. napjáig teljesíteni kell.

Érvelésük szerint a perköltségek megosztásakor figyelembe kell venni, hogy túlnyomórészt pernyerteseknek minősülnek, ezért indokolatlan bármilyen költség megfizetésére kötelezni őket. Pervesztessége folytán az alperesnek kell viselnie valamennyi perköltséget, köztük az állam által előlegezett szakértői díj teljes összegét, továbbá az alperes köteles megtéríteni ügyvédi költségeiket

is.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását kérte az I. rendű felperes járadék igényének, valamint az I-II. rendű felperesek temetési költség megtérítése iránti igényének a teljes elutasításával, továbbá a sérelemdíj összegének a csökkentésével. Az I. rendű felperest megillető sérelemdíjat 1.200.000 forintra, a II. rendű felperest megillető sérelemdíjat 600.000 forintra, a III. rendű felperest megillető sérelemdíjat 250.000 forintra kérte csökkenteni.

Kiemelte az elsőfokú bíróság ítéletéből, hogy nem a halál bekövetkezéséért, hanem ennél korlátozottabb mértékben, a gyógyulási esély csökkenéséért köteles helytállni, és annak jogkövetkezményeit köteles viselni. A beteg minimális gyógyulási esélyéhez képest eltúlzott mértékű az I-III. rendű felperesek részére megítélt sérelemdíj konkrét összege. A felperesek által megemelt összegeket az elsőfokú bíróság nem vehette volna figyelembe, mivel azok nem tükrözik a beteg életkorát és eleve megrendült egészségi állapotát, továbbá rendkívül túlzó mértékű az általános bírósági gyakorlathoz képest.

Az elsőfokú bíróság a járadék megállapításakor nem vette figyelembe, hogy a szakértői vélemény szerint ... életkora és megromlott egészségi állapota miatt akkor sem tudta volna gondozni az I. rendű felperest, ha túlélte volna beavatkozást, valószínűleg maga is ellátásra szorult volna. Bizonyítatlan és életszerűtlen, hogy a szakértő által is rögzített minimális gyógyulási esély mellett olyan fizikai erőt és állóképességet feltételező háztartási munkákat el tudott volna látni, amelyek vonatkozásában járadék fizetésére kötelezték. A gyermek által nyújtott segítség egyébként is törvényi kötelezettség, ezért annak díjazását nem lehet felszámítani. Azt pedig jogalapjában is vitatja, hogy véghatáridő nélkül lenne köteles járadék fizetésére.

A temetési költségekkel kapcsolatban előadta: a halál bekövetkezése biztos, csak annak időpontja kérdéses. A felperesek közeli hozzátartozójuk méltó eltemettetéséről jogosultak és kötelesek gondoskodni, ennek költségét nem köteles megtéríteni.

A Fővárosi Ítéletábla felülbírálata nem terjedt ki az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részeire [polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 228. § (4) bekezdés].

Az I-III. rendű felperesek fellebbezése részben megalapozott, míg az alperes fellebbezése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást hiánytalanul felderítette, arra alapított érdemi döntésével azonban a Fővárosi Ítéletábla nem minden tekintetben értett egyet, ezért azt - a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján - részben megváltoztatta.

A jogvita elbírálása szempontjából irányadó jogszabályokat az Eütv. - káresemény idején hatályos - 244. § (2) bekezdése jelöli ki, aszerint az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggésben keletkezett kárigényekre, illetve a személyiségi jogsértések esetén követelhető igényekre a Ptk.-nak a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre, valamint a személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni. Az elsőfokú bíróság ennek az utaló szabálynak megfelelően bírálta el a jogvitát, az irányadó törvényi rendelkezések szempontjából jelentőséghez jutó tényekre vonatkozóan fogatosított bizonyítást, és a bizonyítékok mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy a kereset jogalapja fennáll. Mivel az alperes nem tudta magát kimenteni felróható magatartásának a következményei alól, sérelemdíjat és kártérítést köteles fizetni az I-III. rendű felperesek részére [Ptk. 2:52. § (2) bekezdés, 6:519. §].

Az alperes fellebbezésében már nem vitatta a kereset anyagi jogi megalapozottságát, a felek

fellebbezéseit csupán az összecszerűséget érintették, így a Fővárosi Ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította-e meg a sérelemdíjnak és a kártérítésnek az összegét.

Az összecszerűség meghatározása során a sérelemdíjnak és a kártérítésnek a céljából kell kiindulni, abból, hogy a sérelemdíjnak alkalmasnak kell lennie az elszenvedett nem vagyoni sérelem pénzbeli ellensúlyozására, a kártérítésnek pedig a vagyoni hátrányok teljes kiküszöbölésére [Ptk. 2:52. § (1) bekezdés, 6:522. § (1)-(2) bekezdései]. Erre a jogszabályi háttérre figyelemmel elsődlegesen azt kell megállapítani, hogy a felelősséget megalapozó felróható magatartásnak mi a tényleges következménye.

Az elsőfokú bíróság az aggálytalan szakértői vélemény alapján helyesen mutatott rá: a súlyos szövődmény bekövetkezése ellenére reálisan fennállt a szepszis túlélésének az esélye, hiszen késlekedés nélkül a beteg 40-70%-os eséllyel életben maradt volna. Ez azt jelenti: a szükségesnek mutató diagnosztikus vizsgálatok késedelmes elvégzése, illetve az adekvát terápia késedelmes megkezdése a beteg halálához vezetett, vagyis a felróható magatartásnak a beteg halála volt a következménye. E tragikus ténybeli következmény által kiváltott jogkövetkezmények alól az alperes annak bizonyításával mentesülhetne, hogy a beteg halála akkor is bekövetkezett volna, ha nem terheli felróhatóság, vagyis, ha kizárható az okozati összefüggés a beteg halála és felróható magatartása között. Erre utaló bizonyíték azonban nem merült fel, hiszen - az elsőfokú bíróság által kifejtettek szerint - az Eütv. 77. § (3) bekezdésében felállított gondossági követelményeknek megfelelő kezelés esetén a beteg túlélhette volna a szepszist.

Ebből következően az alperes a beteg halálából eredő nem vagyoni sérelmekért és vagyoni hátrányokért tartozik felelősséggel. A felelősség terjedelmének ilyen módon megállapított mértékével nincsen összhangban az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolása, melyből ezért a Fővárosi Ítéltábla - a felperesi fellebbezésnek e tekintetben helyt adva - mellőzte azt az okfejtést, miszerint az alperes a gyógyulási esély elvételeért és nem a beteg haláláért tartozik felelősséggel.

A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése értelmében a sérelemdíj összegének a meghatározásakor - egyebek mellett - a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatását is figyelembe kell venni.

Adott esetben értékelni kell, hogy közeli hozzátartozójuk elvesztése mindhárom felperest súlyosan megviselte, a gyász idő előtti átélése pszichésen mindhármukat súlyosan megterhelte. A lelki megterhelés az I. rendű felperesnél a legnagyobb mértékű, hiszen a hosszú házastársi együttélés után nem csak magányossá vált, hanem az ápolóját és gondozóját is elvesztette. Ezt a feladatot kényszerűen a II. rendű felperesnek kellett átvállalnia, akinek ez mindennapos elfoglaltságot jelent, és ezzel párhuzamosan csökkent a szabadideje, illetve az az idő, amit saját magára fordíthat. A III. rendű felperes ugyan nem mindennap, de havi rendszerességgel besegít az I. rendű felperes ápolásába és gondozásába, amely az ő életvitelében is hátrányos változást idézett elő.

Ugyanakkor - amint arra az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott - a sérelemdíj összegének a csökkentése irányában hat, hogy magas életkora és meglévő alapbetegségei miatt a beteg egészségi állapota nagy valószínűséggel akkor is romlott volna, ha túléli a súlyos szepszisz szövődményét. Ennek a tényezőnek a figyelembevétele sem indokolja azonban olyan alacsony mértékű sérelemdíj megállapítását, mint amit az elsőfokú bíróság megállapított, mivel ez az összeg nem alkalmas az I-III. rendű felpereseket ért nem vagyoni sérelem ellensúlyozására.

A kifejtettek szerint a sérelemdíj alperes által kért további csökkentése nem volt indokolt; annak összegét a Fővárosi Ítéltábla a nem vagyoni sérelem súlyosságához igazodóan - a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyok alapulvételével - az I. rendű felperes tekintetében 3.000.000 forintra, a II. rendű felperes tekintetében 1.800.000 forintra, a III. rendű felperes tekintetében 1.000.000 forintra felemelte; ennél nagyobb mértékű emelésre azonban nem látott

indokot. A sérelemdíjat az alperesnek az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű törvényes késedelmi kamattal megnövelve kell megfizetnie az I-III. rendű felperesek részére.

Az alperes a vagyoni kártérítés körében érvényesített járadékigénynek azért kérte az elutasítását, mert a beteg a szövödmény túlélése esetén sem lett volna képes az I. rendű felperes ápolására és a háztartási munkák elvégzésére. Ezt az érvelést azonban nem támasztja alá az aggálytalan szakértői vélemény. Az abban foglaltak szerint feltehető, hogy a beteg korlátozottá vált volna a fizikai tevékenységek végzésében, illetve más személy ápolására és gondozására csak korlátozottan lett volna képes. Ez a szakértői megállapítás azonban nem zárja ki, hogy a beteg továbbra is el tudta volna végezni a könnyebb háztartási munkákat, valamint a könnyebb ápolási és gondozási feladatokat. Arra nem merült fel bizonyíték, hogy ezeknek a teendőknek az ellátásában teljes egészében akadályozva lett volna I. rendű felperes felesége; az I. rendű felperes pedig felesége csökkenő terhelhetőségét figyelembe véve terjesztette elő igényét (52. sorszám alatt csatolt keresetváltoztatás).

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy felesége halálától kezdődően gondozás és háztartási kisegítés címén járadék illeti meg az I. rendű felperest, mivel ezeket a teendőket korlátozott mértékben ugyan, de továbbra is el tudta volna látni a felesége, ha túléli a műtétet. Az alperes a járadékigény megalapozottságát vitatta, de fellebbezésében az elsőfokú bíróság által alkalmazott számítási módot - és azon belül a felszámított munkaórák mennyiségét - nem vonta kétségbe, ezért a Fővárosi Ítéltábla e tekintetben - a megfogalmazás következőkben kifejtésre kerülő pontosításával - lényegében helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az elsőfokú bíróság ítélete azért szorult pontosításra, mert annak rendelkező része félreérthető. Az elsőfokú bíróság ugyanis egyszerre kötelezte az alperest a változó összegű havi járadék megfizetésére és a lejárt járadék összegének a megfizetésére; ez a megfogalmazás magában rejt a kétszeres marasztalás (kétszeres végrehajtás) lehetőségét. E lehetőségnek a kiküszöbölése végett a Fővárosi Ítéltábla mellőzte az ítélet rendelkező részéből a havi járadékösszegek évenkénti változásának a részletezését, hiszen az ítélet indokolására tartozik annak megjelölése, hogy a lejárt járadék miből adódik össze.

A Fővárosi Ítéltábla, ezért itt - ítéletének az indokolási részében - rögzíti, hogy gondozási járadék címén 2015. május 1. napjától kezdődően a 2015. évre havi 18.120 forint, a 2016. évre havi 19.170 forint, a 2017. évre havi 21.990 forint, a 2018. évre havi 23.820 forint, míg 2019. január 1. napjától kezdődően havi 25.710 forint járadék megfizetésére köteles az alperes. A háztartási kisegítés költsége címén ugyanilyen időbeli bontásban, ugyanilyen összegű járadékot kell megfizetnie az I. rendű felperes részére.

A változtatás az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését nem érintette, miszerint az alperesnek összesen 2.055.120 forint lejárt járadékot és ezen összeg törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 2019. május 1. napjától kezdődően (a jövőre nézve) gondozás címén 25.710 forint, háztartási kisegítés címén további 25.710 forint járadékot kell fizetnie az I. rendű felperes részére. Ezt a rendelkezést a Fővárosi Ítéltábla a 2019. május 1. napja után esedékessé váló járadék megfizetése módjának a meghatározásával akként pontosította, hogy az alperes minden hónap 10. napjáig előre köteles megfizetni a havi járadékot [Ptk. 6:527. § (2) bekezdés]. Az alperes nem jelölt meg olyan szempontot, amely alapján időben korlátozni lehetne a járadékfizetési kötelezettségét, ezért a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot véghatáridő megállapítására.

Az előzőekben kifejtettek szerint az alperest a beteg haláláért terheli felelősség. Erre figyelemmel az

alperes köteles megtéríteni a temetéssel felmerült költségeket is, hiszen felróható magatartása okozta a beteg vártnál korábbi halálát. A teljes kártérítés elvénél fogva az alperes az I-II. rendű felperesek e jogcímen felmerült összes kiadását megtéríteni tartozik; az elsőfokú bíróság által indokolatlanul alkalmazott mérséklés kiküszöbölése végett a Fővárosi Ítéltábla a tényleges kiadás teljes összegének, azaz személyenként 335.000 forintnak a megfizetésére kötelezte az alperest az I-II. rendű felperesek részére.

A sérelemdíj és a kártérítés összegének a felemelése folytán nőtt az I-III. rendű felperesek pernyertességének a mértéke, amely perköltség viselési kötelezettségük változását vonta maga után. A II. rendű felperes és az alperes pernyertessége között nincsen számottevő különbség, ezért a régi Pp. 81. § (1) bekezdés második fordulata értelmében a II. rendű felperes nem köteles megfizetni az alperes ügyvédi költségeit. A Fővárosi Ítéltábla a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 15. § (1) bekezdése értelmében a perköltségben nem marasztalt II. rendű felperest mentesítette a kereseti illeték, valamint az állam által előlegezett szakértői költség megfizetése alól.

Az I. és a III. rendű felperesek pernyertessége - annak megnövekedése ellenére - kisebb mértékű, mint az alperes pernyertessége; az általuk fizetendő perköltség összegét a Fővárosi Ítéltábla pernyertességük megnövekedett mértékére figyelemmel mérsékelte, és egyúttal felemelte az állam által előlegezett szakértői díjnak az alperes által fizetendő összegét.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta: a rendelkező részben foglaltak szerint felemelte az I-III. rendű felpereseket megillető sérelemdíjnak és kártérítésnek, valamint az alperes által fizetendő szakértői költségnek az összegét, az I-III. rendű felperesek perköltség viselési kötelezettségét mérsékelte, az I. rendű felperes perköltség viselési kötelezettségét mellőzte, míg egyebekben helybenhagyta azt.

A fellebbezés tekintetében az alperes nagyobb mértékben lett pervesztes, mint az I-III. rendű felperesek, ezért a régi Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében köteles megtéríteni az I-III. rendű felperesek fellebbezési eljárás során felmerült ügyvédi költségeinek az arányos részét. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján a pertárgy értékéhez igazodóan állapította meg, amelyhez a 4/A. § (1) bekezdése szerint hozzáadódik az áfa.

Az I. és a III. rendű felperesek fellebbezése nagyjából eredménytelen maradt, ezért - fellebbezésük eredménytelenségéhez igazodóan - a Kmr. 13. § (2) bekezdés, valamint 15. § (1) és (3) bekezdései alapján kötelesek megfizetni a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték arányos részét. A II. rendű felperes fellebbezése hozzávetőlegesen 50%-ban eredményre vezetett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Kmr. 15. § (1) bekezdése alapján mentesítette őt a fellebbezési eljárási illeték megfizetése alól. A személyes illetékmentességgel rendelkező alperesre eső fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 56. § (1) bekezdése, valamint a Kmr. 15. § (1) és (3) bekezdései szerint az állam viseli.

, 2019. november 6.

. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s.k.
bíró